

מיכאל ארגוב

"תערוכות בתל-אביב" / הארץ / 15.5.64 / תע' יחיד / גלריה "ישראל" / תל-אביב

בתערוכתו הקודמת של מיכאל ארגוב, שהתקיימה ב-1961, כבר ניכרה הנטייה לשחרור המכחול מצורות תחומות ומוגדרות לעבר משיכת מכחול רחבה וחופשית. תוך שלוש השנים שחלפו מאז, התפתחה נטייה זו עד שבתערוכתו הנוכחית בנוי רוב ציורו על משיכות מכחול ארוכות ותנועתיות. משיכות מכחול אלה מעצבות גם חלל פנימי בניגוד לציוריו הקודמים שנבנו בעיקר על השטח, אם לא ממש בצורה דו-מימדית.

כדי לחדור לדרך ציור זו, חייב המסתכל לשתף את עצמו בתהליך הדינאמי של תנועת המכחול - מעין שחזור תהליך היצירה. אין זו השתתפות אינטלקטואלית אלא יותר דרך

תנועתית דינאמית. תביעה זו מהצופה, מסווגת את ציוריו הנוכחיים של ארגוב במסגרת זרם האקספרסיוניזם המופשט, למרות שאין כאן אקספרסיוניזם אמיתי. אם כי דרך הביצוע כמעט זהה עם דרך האקספרסיוניזם המופשט, אין ארגוב עצמו אקספרסיוניסט כלל. היפוכו של דבר, תמיד ניכר ביצירותיו חוסר רגשיות, נטייה למבנה ציורי הניתן למדידה ופרוק לגורמים, ונטייה חריפה לאסתטיציזם לשמו - תכונות המנוגדות לאקספרסיוניזם אמיתי. הסיבות שהביאו את ארגוב לדרך ביטוי המנוגדת לאופיו האמנותי, נעוצות בנסיונו להגיע לביטוי "ציורי טהור" וספונטאני יותר, היינו, חיפושים הנובעים יותר משיקולים מקצועיים ופחות מעיצוב ביטוי חוויתי. דבר זה ניכר היטב גם בתוצאות: דרך הציור החופשית הנקוטה עתה ע"י ארגוב, אינה נוחה לעיצוב צורני מדויק שהיה עיקר כוחו בשנים הקודמות, ופוגמת בצד האסתטיציסטי שהיה עיקר תוכן הציורים. בינתיים עוד לא הופיע תחליף לתוכן האסתטיציסטי, אם כי - ודבר זה אינו מפתיע ואפילו צפוי במידה רבה - מופיע רמז לדימוי פיגורטיבי ושימוש במשיכת המכחול כקליגראפיה. הדימוי הפיגורטיבי והרמז לקליגראפיה במכחול, מזכירים את תקופתו הפיגורטיבית שבה הופיעה הרבה גם האורנמנטיקה, שהיא קליגראפית מעיקרה. האם פותח ארגוב לעצמו שער לציור פיגורטיבי מחדש?

יואב בראל, בין פיכחון לתמימות: על האמנות הפלסטית בשנות ה-60 בתל אביב, מוזיאון תל אביב לאמנות, 2004